

ณณมล ธาราผล 2552: การวิเคราะห์เศรษฐกิจการผลิตและการบริโภคสินค้ากล้วยหอมทอง
ภายใต้ระบบการผลิตแบบจีเอพี ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร)
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทิพรรัตน์ พงศ์ธนาพานิช, Ph.D. 125 หน้า

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กระบวนการผลิต ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิต
กล้วยหอมทองภายใต้ระบบจีเอพีเปรียบเทียบกับระบบทั่วไป และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจบริโภค
กล้วยหอมทองจีเอพี โดยสัมภาษณ์เกษตรกร 10 รายเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทองรังสิต
ในระบบจีเอพี และ 10 รายเป็นเกษตรกรที่ปลูกในระบบทั่วไป ในทุ้งรังสิตครอบคลุมพื้นที่จังหวัด
ปทุมธานี สระบุรี และนครนายก ช่วงปีเพาะปลูก 2550/2551 ส่วนที่สองใช้แบบสอบถามผู้บริโภคที่ซื้อ
และ/หรือเคยซื้อสินค้ากล้วยหอมทองจำนวน 250 ราย ที่วางจำหน่ายในร้านค้าปลีกตลาดร้านพันธุ์ไม้
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตในระบบจีเอพีเปรียบเทียบกับระบบทั่วไป
พบว่า มีต้นทุนเฉลี่ยเท่ากับ 10,750.05 และ 12,501.60 บาทต่อไร่ต่อปี ตามลำดับ โดยที่ปัจจัยหลักที่ทำให้
ต้นทุนมีความแตกต่างกันคือ ต้นทุนทางด้านแรงงาน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 42.20 และ 46.71 ตามลำดับ
ส่วนทางด้านผลตอบแทนพบว่า มีผลตอบแทนเฉลี่ยเท่ากับ 20,966.67 และ 22,083.33 บาทต่อไร่ต่อปี
ตามลำดับ อย่างไรก็ตามเมื่อนำผลตอบแทนหักกับต้นทุนทั้งหมดแล้วเกษตรกรจะมีกำไรสุทธิเท่ากับ
10,216.62 และ 9,581.73 บาทต่อไร่ต่อปี ตามลำดับ สำหรับการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ
บริโภคกล้วยหอมทองจีเอพีพบว่า ปัจจัยที่มีระดับความสำคัญมาก ได้แก่ การมีตรารับรองความปลอดภัย
(เครื่องหมาย Q) ประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อม (ลดการใช้สารเคมี) ความสด น่ารับประทาน คำนึงมาจาก
ผู้ขาย ความมั่นใจในแหล่งผลิต ขนาดของผลเหมาะสมกับความต้องการซื้อ จำนวนผลเหมาะสมกับ
ความต้องการซื้อ ความสะดวกในการซื้อ ราคาที่เหมาะสม และสถานที่จำหน่ายน่าเชื่อถือ ตามลำดับ
ขณะที่ปัจจัยเรื่องรอยตำหนิที่ปรากฏบนผิว และการโฆษณาทางสื่อต่างๆ ไม่ใช่ปัจจัยหลัก

จากการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ผลผลิตกล้วยหอมทองที่มีการระบุถึงความปลอดภัยนั้นทำให้เกิด
ความแตกต่างในการตัดสินใจของผู้บริโภค การส่งเสริมการผลิตระบบจีเอพีจะเพิ่มปริมาณผลผลิตที่ได้
คุณภาพไปสู่กลุ่มผู้บริโภคได้กว้างขวางยิ่งขึ้น แรงผลักดันจากผู้บริโภคกลุ่มดังกล่าวอาจส่งผลให้เกิด
การรวมตัวของกลุ่มเกษตรกรที่เข้มแข็งขึ้น การรวมกลุ่มยังนำมาซึ่งการลดต้นทุนการผลิตเนื่องด้วยการ
แลกเปลี่ยนแรงงานภายในกลุ่ม และทำให้ระบบการผลิตนี้มีความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจ